

Den 28. september 2012

Forslag

til

Lov om ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække
(Regulering af kvælstofkvoten og indberetning af efterafgrøder)

§ 1

I lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, jf. lovbekendtgørelse nr. 415 af 3. maj 2011, foretages følgende ændringer:

1. I § 5 og § 22, stk. 4, nr. 1, ændres ”jf. §§6-9” til ”§§ 6-8”.

2. § 7, stk. 1, affattes således:

»Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om nedskrivning af virksomhedens kvælstofkvote for planperioden, hvis virksomheden ikke har udlagt efterafgrøder eller anvendt et af alternativerne til udlægning af efterafgrøder, jf. § 18.«

3. § 9 ophæves.

4. I § 10 indsættes som stk. 2:

»Stk. 2. Ministeren kan træffe bestemmelse om eller fastsætte regler om, at kvælstof i husdyrgødning, anden organisk gødning eller handelsgødning kan fratrækkes i virksomhedens forbrug af kvælstof under særlige omstændigheder.«

5. § 13, stk. 1, affattes således:

»Virksomhedens forbrug af kvælstof i anden organisk gødning end husdyrgødning beregnes som leverandørens angivelse af den totale mængde af kvælstof i den gødning, der er leveret til virksomheden i planperioden, tillagt planperiodens primolager og fratrukket planperiodens ultimolager af kvælstof i anden organisk gødning end husdyrgødning.«

6. Efter § 21 indsættes:

»§ 21 a. Virksomheden skal hvert år indberette virksomhedens samlede areal, hvorpå der er etableret plantedække, jf. kapitel 3.

Stk. 2. Ministeren fastsætter regler om indberetningen, herunder udformning og indhold og fristen for indberetning.«

7. § 26 a, stk. 1, affattes således:

»Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation i forbindelse med registrering efter § 2, stk. 2, registrering og afmelding efter § 2, stk. 3 og 7, ansøgning om at få tildelt en kvælstofkvote til brødhvede efter regler fastsat i henhold til § 6, ansøgning om under særlige omstændigheder at fratække kvælstof i virksomhedens forbrug af kvælstof efter regler fastsat i henhold til § 10, stk. 2, ansøgning om tilladelse til at fravige kravene til etablering af efterafgrøder efter regler fastsat i henhold til § 18, indberetning af gødningsplanlægningen efter § 21, stk. 1, indberetning af arealer med plantedække efter § 21a samt indberetning af de oplysninger, der er omhandlet i § 22, stk. 2-4, og § 24.«

§ 2

Loven træder i kraft den 1. juli 2013.

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Baggrund for lovforslaget
3. Lovforslagets hovedindhold
 - 3.1. Gældende ret
 - 3.1.1. Efterafgrøders betydning for kvælstofkvoten
 - 3.1.2. Mulighed for forhøjelse af kvælstofkvoten ved ekstreme vejrligstilfælde
 - 3.1.3. Nedsættelse af jordbrugsvirksomhedens forbrug af kvælstof under særlige omstændigheder
 - 3.1.4. Opgørelse af kvælstof i anden organisk gødning
 - 3.1.5. Indberetning af efterafgrøder
 - 3.1.6. Pligt til at anvende digital kommunikation
 - 3.2. De foreslåede ændringer
 - 3.2.1. Efterafgrøders betydning for kvælstofkvoten
 - 3.2.2. Fjernelse af mulighed for forhøjelse af kvælstofkvoten ved ekstremt vejrlig
 - 3.2.3. Nedsættelse af jordbrugsvirksomhedens forbrug af kvælstof under særlige omstændigheder
 - 3.2.4. Beregning af forbrug af anden organisk gødning end husdyrgødning
 - 3.2.5. Krav om indberetning af efterafgrøder
 - 3.2.6. Pligten til at anvende digital kommunikation i forhold til de foreslåede ændringer.
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervet
6. Administrative konsekvenser for borgere
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU retten
9. Hørte myndigheder og organisationer m.v.
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget fremsættes med henblik på ændring af lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, jf. lovbekendtgørelse nr. 415 af 3. maj 2011.

At reducere udvaskningen af kvælstof til vandmiljøet mest muligt er en vigtig del af regeringens ønske om en grøn omstilling af jordbruget i Danmark. Med lovforslaget sikres det, at vandmiljøet ikke bliver ekstra belastet af kvælstof fra jordbruget i tilfælde af ekstremt vejrlig. Således foreslås det, at fødevareministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at jordbrugere automatisk får nedsat deres kvælstofkvote, hvis kravet om at udlægge efterafgrøder ikke opfyldes f.eks. på grund af dårligt vejr. Det foreslås ligeledes at ophæve muligheden for at fastsætte regler om forhøjelse af en jordbrugsvirksomheds kvælstofkvote ved ekstremt vejrlig. Endvidere indeholder forslaget en mulighed for, at indberetningstidspunktet for efterafgrøder fremrykkes, hvilket vil betyde, at alle typer af efterafgrøder skal indberettes i begyndelsen af planperioden i modsætning til gældende ret,

hvor disse først indberettes i forbindelse med gødningsregnskabet. Således bliver grundlaget for kontrollen af efterafgrødekravet mere præcist. Endelig foreslås mindre, tekniske justeringer af reglerne for, hvordan en virksomheds kvælstofforbrug skal opgøres.

2. Baggrund for lovforslaget

Kvælstofregulering i Danmark er en konsekvens af det stadigt øgede fokus på kvælstofbelastningen af vandmiljøet både fra dansk side og fra EU gennem de seneste 25 år. Der er løbende i forbindelse med de forskellige vandmiljøplaner, Vandmiljøplan I i 1987, Vandmiljøplan II i 1998 og Vandmiljøplan III i 2004, iværksat en lang række tiltag for at nedbringe kvælstofbelastningen af det danske vandmiljø.

Som led heri har lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække blandt andet som formål at regulere jordbrugets anvendelse af gødning og dyrkningsrelaterede tiltag for at begrænse udvaskningen af kvælstof. I loven er eksempelvis fastsat principper for beregning af det maksimalt tilladte forbrug af kvælstof (virksomhedens kvælstofkvote) og for beregning af den enkelte virksomheds forbrug af kvælstof i handelsgødning, husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og anden organisk gødning. Jordbrugsvirksomhederne skal hvert år udarbejde et regnskab for, hvor meget gødning (kvælstof) der er anvendt i perioden 1. august til 31. juli (planperioden). Derudover gives der i loven mulighed for at fastsætte regler om udlægning af efterafgrøder og andre dyrkningsrelaterede tiltag. Denne mulighed har været udnyttet siden 1998 hvor det i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække har været pålagt jordbrugsvirksomheder at etablere efterafgrøder på 6 % af deres areal.

For at leve op til Danmarks forpligtelser i henhold til EU's vandrammedirektiv, jf. Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2000/60/EF af 23. oktober 2000 om fastsættelse af en ramme for Fællesskabets vandpolitiske foranstaltninger (EF-Tidende 2000, nr. L 327, side 1) ændredes lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække ved lov nr. 1528 af 27. december 2009 således, at der indførtes hjemmel til at stille krav om etablering af ekstra målrettede efterafgrøder ifølge vandplanerne. Disse efterafgrøder vil skulle udlægges første gang i eftersommeren 2013 for planperioden 1. august 2013-31. juli 2014.

De seneste to års kraftige nedbør i august har betydet, at en stor del af de iflg. vandmiljøplanerne pligtige efterafgrøder ikke har kunnet etableres. Denne situation har bevirket, at NaturErhvervstyrelsen har måttet give en række dispensationer fra efterafgrødekravet, og dermed har grundlaget for den kvælstofreducerende effekt, der er forudsat i vandmiljøplanerne, ikke været til stede i hele perioden.

For at sikre miljøeffekten af de nuværende og de kommende krav om udlægning af efterafgrøder, er reglerne om etablering af efterafgrøder blevet ændret ved bekendtgørelse nr. 804 af 18. juli 2012 om jordbrugets anvendelse af gødning i planperioden 2012/2013 og om plantedække (herefter gødskningsbekendtgørelsen) således, at efterafgrøderne for den planperiode, der påbegyndes den 1. august 2012, skal være etableret i starten af planperioden og ikke som før efter planperiodens udløb. Skulle jordbrugsvirksomheden i august ikke have mulighed for at udlægge de pligtige efterafgrøder, kan jordbrugsvirksomheden indrette sig efter dette og f.eks. anvende mindre gødning i foråret eller bruge opsparede efterafgrøder fra tidligere planperioder.

Efter § 9 har fødevareministeren bemyndigelse til at fastsætte regler om, at jordbrugsvirksomhedens kvælstofkvote for en mark kan forhøjes, hvis der ved ekstreme vejrligstilfælde bortfyger eller udvaskes udbragt kvælstof fra en mark eller dele af en mark. Denne bestemmelse har senest været udnyttet i bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning for planperioden 2011/2012 og om plantedække (gødskningsbekendtgørelsen for 2011/2012). Denne mulighed vurderes ikke at være i overensstemmelse med Nitratdirektivet, Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der

stammer fra landbruget (EF-Tidende L375 af 31. december 1991, s. 1-8), hvorfor EU-kommissionen i brev af 8. december 2011 har henstillet, at bestemmelsen i bekendtgørelsen ophæves. Således er bemyndigelsesbestemmelsen i lovens § 9 ikke udnyttet i den seneste gødskningsbekendtgørelse for planperioden 2012/2013. Bestemmelsen i § 9 foreslås derfor ophævet, da den fremadrettet ikke vil blive udnyttet.

3. Lovforslagets hovedindhold

3.1. Gældende ret

Lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om plantedække, jf. lovbekendtgørelse nr. 415 af 3. maj 2011, har til formål at begrænse udvaskningen af kvælstof ved regulering af jordbrugets anvendelse af gødning, ved krav om etablering af plantedække og ved andre dyrkningsrelaterede tiltag.

I loven er fastsat principper for beregning af det maksimalt tilladte forbrug af kvælstof (jordbrugsvirksomhedens kvælstofkvote) og for beregning af den enkelte jordbrugsvirksomheds forbrug af kvælstof i handelsgødning, husdyrgødning, forarbejdet husdyrgødning og anden organisk gødning. Reglerne vedrørende forbrug af kvælstof gælder for jordbrugsvirksomheder, der er optaget i Fødevarerministeriets register over virksomheder, der er berettigede til at modtage handelsgødning uden at skulle betale kvælstofafgift (Register for Gødningsregnskab).

Endvidere indeholder loven mulighed for fødevarerministeren til at fastsætte regler om etablering af plantedække og andre dyrkningsrelaterede tiltag.

Hvert år fastsætter fødevarerministeren de nærmere regler for den kommende planperiode i gødskningsbekendtgørelsen.

3.1.1. Efterafgrøders betydning for kvælstofkvoten

I lovens § 18 bemyndiges fødevarerministeren til at fastsætte regler om etablering af plantedække, herunder efterafgrøder, og andre dyrkningsmæssige tiltag. Ministeren kan desuden fastsætte regler om, at etablering af pligtige efterafgrøder helt eller delvist kan erstattes af en reduktion af virksomhedens samlede kvote for kvælstof, jf. § 7, stk. 1.

Bemyndigelsen er udmøntet i gødskningsbekendtgørelsens kapitel 6, hvoraf det af den seneste bekendtgørelses § 32 fremgår, at virksomheder kan anvende en række alternativer til at opfylde af efterafgrødekravet, herunder en reduktion af jordbrugsvirksomhedens kvælstofkvote.

Efter § 29 i gødskningsbekendtgørelsen for planperioden 2012/2013 har NaturErhvervstyrelsen mulighed for at dispensere fra efterafgrødekravet i særlige tilfælde. Der har også været hjemmel til at dispensere fra efterafgrødekravet i de forudgående gødskningsbekendtgørelser. I 2010 blev der givet ca. 7000 dispensationer. I 2011 blev der givet en generel dispensation fra kravet om etablering af efterafgrøder på grund af megen nedbør i august. Effekten af de pligtige efterafgrøder udlagt i 2011, vurderes på denne baggrund at være halveret i forhold til det forventede.

For at sikre miljøeffekten af de nuværende og de kommende krav om udlægning af efterafgrøder, er reglerne om etablering af efterafgrøder blevet ændret ved den seneste gødskningsbekendtgørelse således, at efterafgrøderne for den planperiode, der er påbegyndt den 1. august 2012, skal være udlagt før eller i starten af planperioden og ikke som før efter planperiodens udløb.

Skulle jordbrugsvirksomheden således ikke i august have mulighed for at udlægge de pligtige efterafgrøder, kan jordbrugsvirksomheden indrette sig efter dette og f.eks. anvende mindre gødning i foråret eller bruge opsparerede efterafgrøder fra tidligere planperioder.

3.1.2. Mulighed for forhøjelse af kvælstofkvoten ved ekstreme vejrligstilfælde

I medfør af lovens § 9 kan fødevareministeren fastsætte regler om, at jordbrugsvirksomhedens kvælstofkvote for en mark efter ansøgning kan forhøjes, hvis der på grund af ekstreme vejrligstilfælde bortfyger eller udvaskes kvælstof.

Denne bemyndigelse har været udnyttet i gødskningsbekendtgørelsen, hvorved jordbrugsvirksomhederne på baggrund af en erklæring fra en konsulent fik mulighed for at forhøje kvælstofkvoten ved ekstreme vejrligstilfælde. Bemyndigelsen vurderes ikke at være i overensstemmelse med Nitratdirektivet, Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget (EF-Tidende L375 af 31. december 1991, s.1-8). På denne baggrund har Kommissionen i brev af 8. december 2011 henstillet, at bemyndigelsen ophæves. Bemyndigelsener ikke udnyttet i den seneste gødskningsbekendtgørelse.

3.1.3. Nedsættelse af jordbrugsvirksomhedens forbrug af kvælstof under særlige omstændigheder

Ved beregningen af virksomhedens forbrug af kvælstof tages der efter praksis hensyn til, hvis kvælstoffet ikke har kunnet anvendes på grund af særlige omstændigheder så som ødelæggelse af gødningslagre ved brand, tyveri af gødning, eller nedsættelse af gødningsværdien i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning på grund af krav fra offentlige myndigheder i henhold til bestemmelserne i lov om hold af dyrom særlig håndtering i forbindelse med forekomst af smitsomme sygdomme.

3.1.4. Opgørelse af kvælstof i anden organisk gødning

Det følger af lovens § 13, stk. 1, at den totale mængde af kvælstof i anden organisk gødning end husdyrgødning beregnes som leverandørens angivelse af den totale mængde af kvælstof i den gødning, der er leveret til virksomheden i planperioden.

I praksis har forbruget af anden organisk gødning end husdyrgødning været opgjort på samme måde som forbruget af handelsgødning, jf. lovens § 14, stk. 1, dvs., at man har tillagt virksomhedens lagerbeholdning af den pågældende gødningstype ved planperioden begyndelse og fratrukket lagerbeholdningen ved planperiodens udløb, idet dette giver det reelle billede af jordbrugsvirksomhedens kvælstofforbrug.

3.1.5. Indberetning af efterafgrøder

Ifølge lovens § 22, stk. 4, nr. 3, skal jordbrugsvirksomheden angive det samlede areal, hvorpå der er etableret plantedække, herunder efterafgrøder, i gødningsregnskabet, som indsendes senest den 31. marts året efter planperiodens afslutning. Selve gødningsplanlægningen skal ikke indberettes forud for gødningsregnskabet, jf. lovens § 21, stk. 1. Det kan således være vanskeligt for NaturErhvervstyrelsen at kontrollere, at jordbrugsvirksomheden har udlagt de efterafgrøder, der er angivet i gødningsregnskabet, idet NaturErhvervstyrelsen først får oplysninger om udlagte efterafgrøder 1½ år efter, at afgrøderne er etableret.

3.1.6. Pligt til at anvende digital kommunikation

Bestemmelsen i § 26a i gældende lov indeholder en hjemmel til at fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation bl.a. ved indberetning af gødningsregnskaber og gødningsleverandørers indberetning af oplysninger om, hvem der er afsat gødning til samt ansøgninger om forhøjelsen af kvælstofkvoten ved ekstreme vejrligstilfælde og dispensation fra kravet om såning af efterafgrøder.

Den 28. september 2012

Bemyndigelsen er udnyttet i gødskningsbekendtgørelsen, hvorefter indberetninger og ansøgninger efter bekendtgørelsen skal sendes digitalt via www.virk.dk eller www.naturerhverv.dk. Blandt andet gødningsregnskabet skal indberettes digitalt jf. § 39, stk. 1. Jordbrugsvirksomheder, som har et samlet dyrket areal på under 25 ha, kan indsende gødningsregnskabet i papirform til NaturErhvervstyrelsen, jf. § 39, stk. 2. Ca. 96 % af alle jordbrugsvirksomheder indsender gødningsregnskabet digitalt.

3.2. De foreslåede ændringer

3.2.1. Efterafgrøders betydning for kvælstofkvoten

Det foreslås, at fødevareministeren i § 7, stk. 1, får en bemyndigelse til at fastsætte regler om, at jordbrugsvirksomhedens samlede kvote for kvælstof i planperioden automatisk nedskrives, hvis jordbrugsvirksomheden ikke har etableret de pligtige efterafgrøder eller anvendt et af alternativene til udlægning af efterafgrøder i lovens § 18. Ændringen skal ses i sammenhæng med den seneste gødskningsbekendtgørelse, hvorefter efterafgrøderne skal være udlagt i begyndelsen af planperioden i modsætning til efter planperioden, som det har været tilfældet til og med planperioden 2010/2011. Efterafgrøderne skal således for indeværende planperiode 2012/13, der går fra den 1. august 2012 til den 31. juli 2013, have været etableret i august 2012. Jordbrugsvirksomheden har således mulighed for i begyndelsen af planperioden at tage højde for virkningen af ikke at udlægge efterafgrøder.

Kvælstofkvoten vil ikke blive nedsat, hvis jordbrugsvirksomheden opfylder kravet om etablering af efterafgrøder ved at overføre overskud af efterafgrøder fra tidligere planperioder eller ved at anvende et af de alternativer, der er nævnt i § 32 i den seneste gødskningsbekendtgørelse for planperioden 2012/2013, som for eksempel udlægning af mellemafgrøder, etablering af flerårige energiafgrøder, afbrænding af fiberfraktion m.v.

Jordbrugsvirksomheden har derved flere muligheder for at opfylde kravet om efterafgrøder og har også mulighed for at tage hensyn til eventuelle vejrmæssige eller andre udfordringer i sin planlægning.

Den foreslåede mulighed for automatisk at nedsætte kvælstofkvoten, hvis efterafgrøderne ikke er udlagt, og alternativene ikke er anvendt, sikrer den tilsigtede positive miljøeffekt af efterafgrødekravet.

3.2.2. Ophævelse af muligheden for at forhøje kvælstofkvoten ved ekstremt vejrlig

Det foreslås, at bemyndigelsen til fødevareministeren til at fastsætte regler om forhøjelse af kvælstofkvoten ved ekstreme vejrligstilfælde ophæves.

Bemyndigelsen er ikke udnyttet i den seneste gødskningsbekendtgørelse.

En forhøjelse af en jordbrugsvirksomheds kvælstofkvote i tilfælde af ekstremt vejrlig betyder, at jordbruger ved for eksempel ekstreme nedbørsmængder eller orkaner kan gødske mere, end der normalt tillades, hvis den allerede tilførte gødning udvaskes eller fyger bort. Dette medfører en yderligere belastning af miljøet, idet der tilføres yderligere kvælstof til miljøet, uden at der foretages kompenserende foranstaltninger som for eksempel at etablere flere eftergrøder for at undgå udvaskning af kvælstoffet. Dette vurderes ikke at være i overensstemmelse med Nitratdirektivet, Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget (EF-Tidende L375 af 31. december 1991, s.1-8). På denne baggrund har Kommissionen i brev af 8. december 2011 henstillet, at bemyndigelsen ophæves.

Jordbrugsvirksomheden vil fremadrettet skulle imødegå eventuelt ekstremt vejrlig og dermed sikre en effektiv udnyttelse af jordbrugsvirksomhedens kvælstofkvote ved f.eks. at gødske ad flere omgange. Jordbrugsvirksomheden må således ved planlægning mindske risikoen for udvaskning af gødning til vandmiljøet i tilfælde af ekstremt vejrlig.

3.2.3. Nedsættelse af jordbrugsvirksomhedens forbrug af kvælstof under særlige omstændighed

Ved beregningen af en jordbrugsvirksomheds forbrug af kvælstof tages der efter praksis hensyn til, hvis kvælstoffet ikke har kunnet anvendes på grund af særlige omstændigheder så som ødelæggelse af gødningslagre ved brand, tyveri af gødning, eller gødningsværdien i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning har været nedsat på grund af krav fra offentlige myndigheder om særlig håndtering f.eks. i forbindelse med forekomst af smitsomme sygdomme, jf. bestemmelserne i lov om hold af dyr.

Denne praksis foreslås tydeliggjort i loven, således at det giver jordbrugsvirksomhederne en sikkerhed for, at de efter ansøgning i særlige tilfælde har mulighed for at fratække kvælstof i deres gødningsregnskab, så den gødning, der er gået tabt eller ikke har kunnet anvendes på grund af de særlige forhold, ikke medregnes som forbrugt i gødningsregnskabet. Det står dermed klart for jordbrugsvirksomhederne, at de kan udbringe den planlagte mængde gødning på markerne uden at overtræde deres kvælstofkvote. Bemyndigelsen vil blive udmøntet i gødskningsbekendtgørelsen.

3.2.4. Beregning af forbrug af anden organisk gødning end husdyrgødning

Forslaget til lovændringen er en præcisering af gældende praksis, hvorved virksomhedens forbrug af kvælstof i anden organisk gødning end husdyrgødning beregnes som leverandørens angivelse af den totale mængde af kvælstof i den gødning, der er leveret til virksomheden i planperioden, tillagt planperiodens primolager og fratrukket planperiodens ultimolager på samme måde, som beregningen foretages for handelsgødning, jf. lovens § 14, stk. 1.

For at give et retvisende billede af, hvad en jordbrugsvirksomhed har forbrugt af kvælstof fra anden organisk gødning end husdyrgødning, er det ikke tilstrækkeligt, som det er beskrevet i den gældende lovs § 13, stk. 1, at gå ud fra, at den mængde gødning, som er blevet leveret til jordbrugsvirksomheden, også er blevet forbrugt. Kvælstofforbruget er også afhængigt af, hvor meget gødning der var på jordbrugsvirksomheden ved planperiodens begyndelse, og hvor meget gødning der er lagt på lager ved planperiodens afslutning. Ændringen i bestemmelsen giver jordbrugsvirksomheden mulighed for at korrigere for primo og ultimolager, når forbruget af kvælstof i anden organisk gødning opgøres. Sådan har beregningen også været foretaget i praksis, men praksis har ikke været tilstrækkeligt præcist udmøntet i den gældende lovbestemmelse.

3.2.5. Krav om indberetning af efterafgrøder

Det foreslås, at det fremover skal være muligt at fastsætte regler om, at udlagte efterafgrøder, herunder alternativer til udlægning af efterafgrøder og udlagte efterafgrøder overført fra tidligere planperioder, skal indberettes elektronisk i Fødevarerministeriets Tast selv-service i modsætning til de gældende regler hvor oplysningerne først indberettes sammen med gødningsregnskabet, der skal indsendes senest den 31. marts i året efter planperiodens afslutning. .

For at kunne administrere og kontrollere reglerne vedrørende efterafgrøder, herunder anvendelse af alternativer, er det nødvendigt at have et entydigt billede af, hvor mange efterafgrøder den enkelte jordbrugsvirksomhed har udlagt.

Efterafgrøder skal ifølge gødskningsbekendtgørelsens § 28 være etableret senest før eller i begyndelsen af planperioden. Derfor vil det være hensigtsmæssigt, at NaturErhvervstyrelsen allerede på dette tidspunkt har en klarhed over, hvor mange efterafgrøder jordbruger har udlagt, og om

jordbruger eventuelt vil anvende et overskud af efterafgrøder fra tidligere planperioder eller bruge alternativer til at opfyldekravet om etablering af efterafgrøder. Efter de gældende regler, hvor indberetningen af de udlagte efterafgrøder først indberettes sammen med gødningsregnskabet for den pågældende planperiode efter, de skulle være udlagt, er det vanskeligt at kontrollere, om efterafgrøderne rent faktisk er blevet udlagt.

Den foreslåede bemyndigelse vil blive udmøntet i gødskningsbekendtgørelsen. Det er hensigten, at det skal være muligt at ændre indberetningen i Fødevarerministeriets Tast selv-service frem til et tidspunkt, hvor jordbrugsvirksomheden kan vurdere, om efterafgrøden er veletableret. NaturErhvervstyrelsen vil umiddelbart herefter have mulighed for fysisk at kontrollere, at efterafgrøderne er udlagt som indberettet.

Jordbrugsvirksomheden vil således ikke blive pålagt en ekstra indberetningsforpligtelse, men indberetningen af efterafgrødearealerne flyttes fra gødningsregnskabet til en indberetning i Tast selv-service.

3.2.6. Justering af pligten i gældende lov til at anvende digital kommunikation i forhold til de foreslåede ændringer

Det foreslås, som konsekvens af de foreslåede ændringer i § 1, nr. 2, 3 og 5, at nyaffatte § 26a, stk. 1, så også ansøgning om ansøgning at fratække kvælstof i gødningsregnskabet i særlige tilfælde og indberetningen af efterafgrøder vil blive omfattet af lovens udgangspunkt om digital kommunikation. Ligeledes vil bestemmelsen ikke længere skulle omhandle muligheden for at ansøge om forhøjelse af kvælstofkvoten ved ekstremt vejrlig, da bestemmelsen i lovens § 9 foreslås ophævet.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Den automatiske nedskrivning af kvælstofkvoten, hvis det pligtige efterafgrødeareal ikke er udlagt, vil skulle ske i forbindelse med behandlingen af gødningsregnskabet. Dette vil være omkostningsneutralt bortset fra omkostninger til udvikling af systemet.

De offentlige økonomiske konsekvenser ved bemyndigelsen til at indføre et krav om, at indberetningen af udlagte efterafgrøder fremrykkes, så det sker selvstændigt i Tast selv-service i stedet for i forbindelse med indberetning af gødningsregnskabet, vil ligeledes være af begrænset omfang. Der vil dog skulle ske en vis udvikling af Fødevarerministeriets Tast selv-service, så det er muligt at indberette efterafgrøderne i et særskilt elektronisk skema. Jordbrugsvirksomhederne skal i dag indberette, hvor mange efterafgrøder de har udlagt i gødningsregnskabet. Hjemlen til, at jordbrugsvirksomheden kan forhøje sin kvælstofkvote i tilfælde af ekstreme vejrligstilfælde, er ikke udnyttet i gødskningsbekendtgørelsen med virkning fra den 1. august 2012. Forslaget om at ophæve muligheden for at fastsætte regler om forhøjelse af kvælstofkvoten ved ekstreme vejrligstilfælde vil således ikke have nogen økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Den foreslåede bemyndigelse til at fastsætte regler om, at der ved beregningen af virksomhedens forbrug af kvælstof under særlige omstændigheder kan fratækkes kvælstof, er en tydeliggørelse af praksis, hvorfor forslaget ikke vil have nogle økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

De øvrige forslag skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervet

Forslaget om at indføre en automatisk nedsættelse af kvælstofkvoten, hvis kravet om udlægning af efterafgrøder ikke opfyldes, kan have den negative konsekvens, at hvis jordbrugsvirksomheden ikke har mulighed for at etablere efterafgrøder og derfor får nedsat kvælstofkvoten, kan det betyde et

mindre udbytte og dermed mindre fortjeneste. Kravet om udlægning af efterafgrøder skal således opfyldes uanset vejrlig, eventuelt ved brug af alternativer, og i visse tilfælde ved automatisk nedsættelse af kvælstofkvoten.

Da efterafgrøderne skal udlægges i begyndelsen af planperioden, har jordbrugsvirksomhederne dog fleksibilitet til at indrette deres gødskning herefter. Det vil være muligt at vælge at bruge et alternativ til etablering af efterafgrøder efter det tidspunkt, hvor jordbrugsvirksomheden kan konstatere, om dennes efterafgrøder er veletablerede. Jordbrugeren har mulighed for at rette op på en mislykket efterafgrøde eller vælge et alternativ til efterafgrøde ved at indrette sin gødskning i planperioden herefter. Den negative økonomiske effekt vil derfor være begrænset.

Hjemlen til at fastsætte regler om forhøjelse af kvælstofkvoten i forbindelse med ekstremt vejrlig er ikke udnyttet i den seneste gødskningsbekendtgørelse, hvorfor forslaget om at ophæve hjemlen ikke vil have nogen økonomisk eller administrativ konsekvens for erhvervet.

Bemyndigelsen til at fastsætte regler om, at kvælstof i gødning helt eller delvist kan fratrækkes i jordbrugsvirksomhedens forbrug af kvælstof under særlige omstændigheder, er en tydeliggørelse af praksis. Dette vil således ikke have nogen direkte konsekvenser for erhvervet.

Forslaget om at indføre en bemyndigelse til at fastsætte regler om, at indberetning af oplysninger om efterafgrøder skal ske via Fødevarerministeriets Tast selv-service, vil betyde en mindre forøgelse af den løbende administrative byrde for jordbrugsvirksomhederne. Den forøgede administrative byrde ved indberetning af udlagte efterafgrøder i Fødevarerministeriets Tast selv-service vil blive modsvaret af en administrativ lettelse ved, at der ikke længere skal indberettes efterafgrøder i gødningsregnskabet, idet oplysningerne om efterafgrøder vil blive håndteret i Fødevarerministeriets Tast selv-service system og ikke længere i gødningsregnskabet.

De øvrige forslag skønnes ikke at have økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervet.

6. Administrative konsekvenser for borgere

Lovforslaget vil ikke have administrative konsekvenser for borgerne.

7. Miljømæssige konsekvenser

Et krav om, at den enkelte virksomheds kvælstofkvote nedskrives, hvis der ikke udlægges pligtige efterafgrøder, vil have en positiv effekt på kvælstofudvaskningen. I et år som 2011 vurderes det, at effekten af de pligtige efterafgrøder kun har været ca. halvdelen af det forventede. Effekten af etablering af efterafgrøder på udvaskningen af kvælstof til vandmiljøet varierer afhængigt af en række faktorer (afgrødetype, jordbundstype, m.v.), men Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet har tidligere anslået, at udvaskningen som gennemsnit over jordtyper kan reduceres med 25 kg N/ha ved dyrkning af veletablerede ikke kvælstoffikserende efterafgrøder efter almindelige landbrugsafgrøder med afstemt brug af handels- eller husdyrgødning. Hvis det antages, at effekten er halveret i 2011, kan dispensationen i 2011 således have betydet en øget udvaskning til vandmiljøet på mellem 1000 og 1200 ton N. En mulighed for automatisk at nedsætte virksomhedens kvælstofkvote vil sikre den kvælstofreducerende effekt, der er forudsat i vandplanerne, selvom de pligtige efterafgrøder ikke etableres.

Forslaget om indberetning af efterafgrøder selvstændigt, via Fødevarerministeriets Tast selv-service kan have en mindre indirekte positiv miljøeffekt, idet det kan forventes, at den omstændighed, at NaturErhvervstyrelsen vil få et bedre grundlag at kontrollere efterafgrøderne på, vil have en præventiv effekt på overholdelse af reglerne.

De øvrige forslag skønnes ikke at have miljømæssige konsekvenser.

8. *Forholdet til EU retten*

Ved at ophæve bemyndigelsen til at fastsætte regler om forhøjelse af en virksomheds kvælstofkvote i tilfælde af ekstremt vejrlig sikres fuld overensstemmelse med nitratdirektivet.

9. *Hørte myndigheder og organisationer m.v.*

10. *Sammenfattende skema*

	Positive konsekvenser/mindre udgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Mindre udgift til udvikling af Fødevarerministeriets Tast selv-service og til udvikling af systemet til nedskrivning af kvælstofkvoten i gødningsregnskabet.
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
De økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Automatisk nedsættelse af kvælstofkvoten kan medføre mindre udbytte.
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Ingen	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Positiv effekt da det nedsætterudvaskning af kvælstof til vandmiljøet	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslagets § 1, nr. 2, om ophævelse af muligheden for at få kvælstofkvoten forhøjet ved ekstremt vejrlig sikrer, at loven er i overensstemmelse med Nitratdirektivet.	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til § 1

Til nr. 1 (§ 5 og 22, stk. 4, nr. 1)

Forslaget er en konsekvens af forslaget i § 1, nr. 3, der er en ophævelse af den gældende lovs § 9.

Til nr. 2 (§ 7, stk. 1)

Det foreslås, at fødevarerministeren i § 7, stk. 1, får en bemyndigelse til at fastsætte regler om, at virksomhedens samlede kvote for kvælstof i planperioden automatisk nedskrives, hvis jordbrugsvirksomheden ikke har etableret de pligtige efterafgrøder eller anvendt et af alternativerne til udlægning af efterafgrøderne i lovens § 18.

Den 28. september 2012

Det vil således blive muligt at fastsætte regler om en automatisk nedskrivning af jordbrugsvirksomhedens kvælstofkvote for planperioden, hvis kravet om etablering af efterafgrøder ikke er overholdt.

Ændringen skal ses i sammenhæng med den seneste gødskningsbekendtgørelse, hvorefter efterafgrøderne skal være udlagt i begyndelsen af planperioden i modsætning til efter planperioden. Efterafgrøderne skal således for indeværende planperiode 2012/2013, der går fra den 1. august 2012 til den 31. juli 2013, have været etableret i august 2012.

Kvælstofkvoten vil ikke blive nedsat, hvis jordbrugsvirksomheden opfylder kravet om etablering af efterafgrøder ved at overføre overskud af efterafgrøder fra tidligere planperioder eller ved at bruge et af de alternativer, der er nævnt i § 32 i gødskningsbekendtgørelsen for planperioden 2012/2013, som for eksempel udlægning af mellemafgrøder, etablering af flerårige energiafgrøder, afbrænding af fiberfraktion m.v.

Jordbrugsvirksomheden har derved flere muligheder for at opfylde kravet om efterafgrøder og har også mulighed for at tage hensyn til eventuelle vejrmæssige eller andre udfordringer i sin planlægning.

Den foreslåede mulighed for automatisk at nedsætte kvælstofkvoten, hvis efterafgrøderne ikke er udlagt, og alternativerne ikke er anvendt, sikrer den tilsigtede positive miljøeffekt af efterafgrødekravet.

De nærmere regler vil blive fastsat i gødskningsbekendtgørelsen.

Til nr. 3 (§ 9)

Det foreslås, at bemyndigelsen til fødevareministeren til at fastsætte regler om forhøjelse af kvælstofkvoten ved ekstreme vejrligstilfælde ophæves.

Bemyndigelsen er ikke udnyttet i den seneste gødskningsbekendtgørelse. En forhøjelse af en jordbrugsvirksomheds kvælstofkvote i tilfælde af ekstremt vejrlig betyder, at jordbruger ved for eksempel ekstreme nedbørsmængder eller orkaner kan gødske mere, end der normalt tillades, hvis den allerede tilførte gødning udvaskes eller flyger bort. Dette medfører en yderligere belastning af miljøet, idet der tilføres yderligere kvælstof til miljøet, uden at der foretages kompenserende foranstaltninger som for eksempel at etablere flere eftergrøder for at undgå udvaskning af kvælstoffet. Dette vurderes ikke at være i overensstemmelse med Nitratdirektivet, Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget (EF-Tidende L375 af 31. december 1991, s.1-8). På denne baggrund har Kommissionen i brev af 8. december 2011 henstillet, at bemyndigelsen ophæves.

Jordbrugsvirksomheden vil fremadrettet skulle imødegå eventuelt ekstremt vejrlig og dermed sikre en effektiv udnyttelse af jordbrugsvirksomhedens kvælstofkvote ved f.eks. at gødske ad flere omgange. Jordbrugsvirksomheden må således ved planlægning mindske risikoen for udvaskning af gødning til vandmiljøet i tilfælde af ekstremt vejrlig.

Til nr. 4 (§ 10, stk. 2)

Det foreslås, at der indsættes en hjemmel til at fastsætte regler om opgørelse af en jordbrugsvirksomheds kvælstofforbrug, hvis gødning ikke har kunnet anvendes, eller at gødningsværdien i husdyrgødning eller forarbejdet husdyrgødning er nedsat. Baggrunden for forslaget er ønsket om at tydeliggøre praksis for beregningen af en jordbrugsvirksomheds kvælstofforbrug.

Ved beregningen af jordbrugsvirksomhedens forbrug af kvælstof tages der efter praksis hensyn til, hvis kvælstoffet ikke har kunnet anvendes på grund af særlige omstændigheder såsom ødelæggelse af gødningslagre ved brand, tyveri af gødning, eller hvis gødningsværdien i husdyrgødning og forarbejdet husdyrgødning er nedsat på grund af krav fra offentlige myndigheder

Den 28. september 2012

om særlig håndtering f.eks. i forbindelse med forekomst af smitsomme sygdomme i henhold til lov om hold af dyr.

Det vil efter forslaget stå klart for jordbrugsvirksomhederne, at de efter ansøgning i særlige tilfælde har mulighed for at fratække kvælstof i deres gødningsregnskab, og at de dermed kan udbringe den planlagte mængde gødning på markerne uden at overtræde deres kvælstofkvote. Bemyndigelsen vil blive udmøntet i gødskningsbekendtgørelsen.

Til nr. 5 (§13, stk. 1)

Forslaget til lovændringen er en præcisering af gældende praksis, hvorefter jordbrugsvirksomhedens forbrug af kvælstof i anden organisk gødning end husdyrgødning beregnes som leverandørens angivelse af den totale mængde af kvælstof i den gødning, der er leveret til jordbrugsvirksomheden i planperioden, tillagt planperiodens primolager og fratrukket planperiodens ultimolager på samme måde, som beregningen foretages for handelsgødning jf. lovens § 14, stk. 1.

For at give et retvisende billede af, hvad en jordbrugsvirksomhed har forbrugt af kvælstof i anden organisk gødning end husdyrgødning, er det ikke tilstrækkeligt, som det er beskrevet i den gældende lovs § 13, stk. 1, at gå ud fra, at den mængde gødning, som er blevet leveret til jordbrugsvirksomheden, også er blevet forbrugt. Kvæstofforbruget er også afhængigt af, hvor meget gødning der var på jordbrugsvirksomheden ved planperiodens begyndelse, og hvor meget gødning der er lagt på lager ved planperiodens afslutning. Ændringen i bestemmelsen giver jordbrugsvirksomheden mulighed for at korrigere for primo og ultimolager, når forbruget af kvælstof i anden organisk gødning opgøres. Sådant har beregningen også været foretaget i praksis, men praksis har ikke været tilstrækkeligt præcist udmøntet i den gældende lovbestemmelse.

Til nr. 6 (§ 21a)

Det foreslås, at fødevareministeren bemyndiges til at fastsætte regler om, at alle typer efterafgrøder skal indberettes umiddelbart efter, at de er udlagt, via Fødevareministeriets Tast selv-service.

For at kunne administrere og kontrollere reglerne vedrørende efterafgrøder, herunder anvendelse af alternativer, er det nødvendigt at have et entydigt billede af, hvor mange efterafgrøder den enkelte jordbruger udlægger. Efterafgrøder skal ifølge § 28 i gødskningsbekendtgørelsen for planperioden 2012/2013 være etableret før eller i begyndelsen af planperioden. Det vil være hensigtsmæssigt, at NaturErhvervstyrelsen på dette tidspunkt har klarhed over, hvor mange efterafgrøder, jordbrugsvirksomheden har udlagt, og om jordbrugsvirksomheden eventuelt vil anvende overskud af efterafgrøder eller bruge alternativer til opfyldelse af reglerne.

Den foreslåede bemyndigelse vil blive udmøntet i gødskningsbekendtgørelsen. Det er hensigten, at det skal være muligt at ændre indberetningen i Fødevareministeriets Tast selv-service frem til det tidspunkt, hvor jordbrugeren kan vurdere, om efterafgrøden er veletableret. NaturErhvervstyrelsen vil umiddelbart herefter have mulighed for fysisk at kontrollere, at efterafgrøderne er udlagt som indberettet.

De indberettede oplysninger vil automatisk indgå i det elektroniske gødningsregnskab.

Til nr. 7 (§ 26a, stk. 1)

Lovens § 26a, stk. 1, omhandler pligt til at anvende digital kommunikation i forbindelse med bl.a. ansøgning om forhøjelse af kvælstofkvoten som følge af ekstremt vejrligstilfælde. Da denne mulighed foreslås ophævet vil det som konsekvens af denne ændring betyde en ændring af § 26a, stk. 1. Ligeledes foreslås det henholdsvis i lovforslagets § 1, nr. 3 og 5, at jordbrugsvirksomhederne, efter ansøgning i særlige tilfælde kan fratække kvælstof i deres gødningsregnskab, og at efterafgrøder skal indberettes selvstændigt via Fødevareministeriets Tast

selv-service. Således foreslås det, at også disse bestemmelser bliver omfattet af § 26a, stk. 1, så udgangspunktet om digital kommunikation fastholdes.

Til § 2

Det foreslås, at loven træder i kraft den 1. juli 2013.

Ændringerne i lovforslagets § 1, nr. 1, 4-5 og 7, forventes implementeret i forbindelse med udstedelsen af gødskningsbekendtgørelsen for planperioden 2013/2014.

Lovforslaget sammenholdt med gældende lov

<i>Gældende formulering</i>	<i>Lovforslaget</i>
<p>§ 5. I planperioden må registreringspligtige eller registrerede virksomheders forbrug af kvælstof til gødningsformål, jf. §§ 10-14, ikke overstige virksomhedens kvote for kvælstof, jf. §§ 6-9.</p> <p>§ 22 ---- <i>Stk. 2</i> ---- <i>Stk. 3</i> ---- <i>Stk. 4</i> ---- 1) virksomhedens samlede kvote for kvælstof, jf. §§ 6-9, og virksomhedens samlede forbrug af kvælstof, jf. §§ 10-14,</p>	<p>1 § 5 og § 22, <i>stk. 4, nr. 1</i>, ændres ”jf. §§6-9” til ”§§ 6-8”.</p>
<p>§ 7. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at etablering af pligtige efterafgrøder helt eller delvis kan erstattes af en reduktion af virksomhedens samlede kvote for kvælstof.</p>	<p>2. § 7, <i>stk. 1</i>, affattes således: »Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at etablering af pligtige efterafgrøder i henhold til § 18 helt eller delvis kan eller skal erstattes af en reduktion af virksomhedens samlede kvote for kvælstof.«</p>
<p>§ 9. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om, at virksomhedens kvælstofkvote for en mark efter ansøgning kan forhøjes, hvis der på grund af ekstreme vejrligstilfælde bortfyger eller udvaskes kvælstof. Ministeren kan herunder fastsætte regler om ansøgningens udformning og indhold.</p>	<p>3. § 9 ophæves.</p>
	<p>4. I § 10 indsættes som <i>stk. 2</i>: »<i>Stk. 2.</i> Ministeren kan fastsætte regler om, at kvælstof i husdyrgødning, anden organisk gødning og handelsgødning, helt eller delvist, kan fratrækkes i virksomhedens forbrug af kvælstof, under særlige omstændigheder.«</p>

<p>§ 13. Den totale mængde af kvælstof i anden organisk gødning end husdyrgødning beregnes som leverandørens angivelse af den totale mængde af kvælstof i den gødning, der er leveret til virksomheden i planperioden.</p>	<p>5. § 13, stk. 1, affattes således: »Virksomhedens forbrug af kvælstof i anden organisk gødning end husdyrgødning beregnes som leverandørens angivelse af den totale mængde af kvælstof i den gødning, der er leveret til virksomheden i planperioden tillagt planperiodens primolager og fratrukket planperiodens ultimolager af kvælstof i anden organisk gødning end husdyrgødning.«</p>
	<p>6.»§ 21 a. Virksomheden skal hvert år indberette virksomhedens samlede areal, hvorpå der er etableret plantedække, jf. kapitel 3. <i>Stk. 2.</i> Ministeren fastsætter regler om indberetningen, herunder udformning og indhold og fristen for indberetning.«</p>
<p>§ 26 a. Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation i forbindelse med registrering efter § 2, stk. 2, registrering og afmelding efter § 2, stk. 3 og 7, ansøgning om at få tildelt en kvælstofkvote til brødhvede efter regler fastsat i henhold til § 6, ansøgning om forhøjelse af kvælstofkvoten efter regler fastsat i henhold til § 9, ansøgning om tilladelse til fravigelse af kravene til såning af efterafgrøder efter regler fastsat i henhold til § 18 samt indberetning af de oplysninger, der er omhandlet i § 22, stk. 2-4, og § 24.</p>	<p>7. § 26 a, stk. 1, affattes således: »Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri kan fastsætte regler om pligt til at anvende digital kommunikation i forbindelse med registrering efter § 2, stk. 2, registrering og afmelding efter § 2, stk. 3 og 7, ansøgning om at få tildelt en kvælstofkvote til brødhvede efter regler fastsat i henhold til § 6, ansøgning om under særlige omstændigheder at fratække kvælstof i virksomhedens forbrug af kvælstof efter regler fastsat i henhold til § 10, stk. 2, ansøgning om tilladelse til at fravige kravene til såning af efterafgrøder efter regler fastsat i henhold til § 18, indberetning af gødningsplanlægningen efter § 21, stk. 1, samt indberetning af de oplysninger, der er omhandlet i § 22, stk. 2-4, og § 24«</p>
	<p style="text-align: center;">§ 2 Loven træder i kraft den 1. juli 2013.</p>